

Den Haag

HAAGS HANDBOEK

Communicatie bereikbaarheid

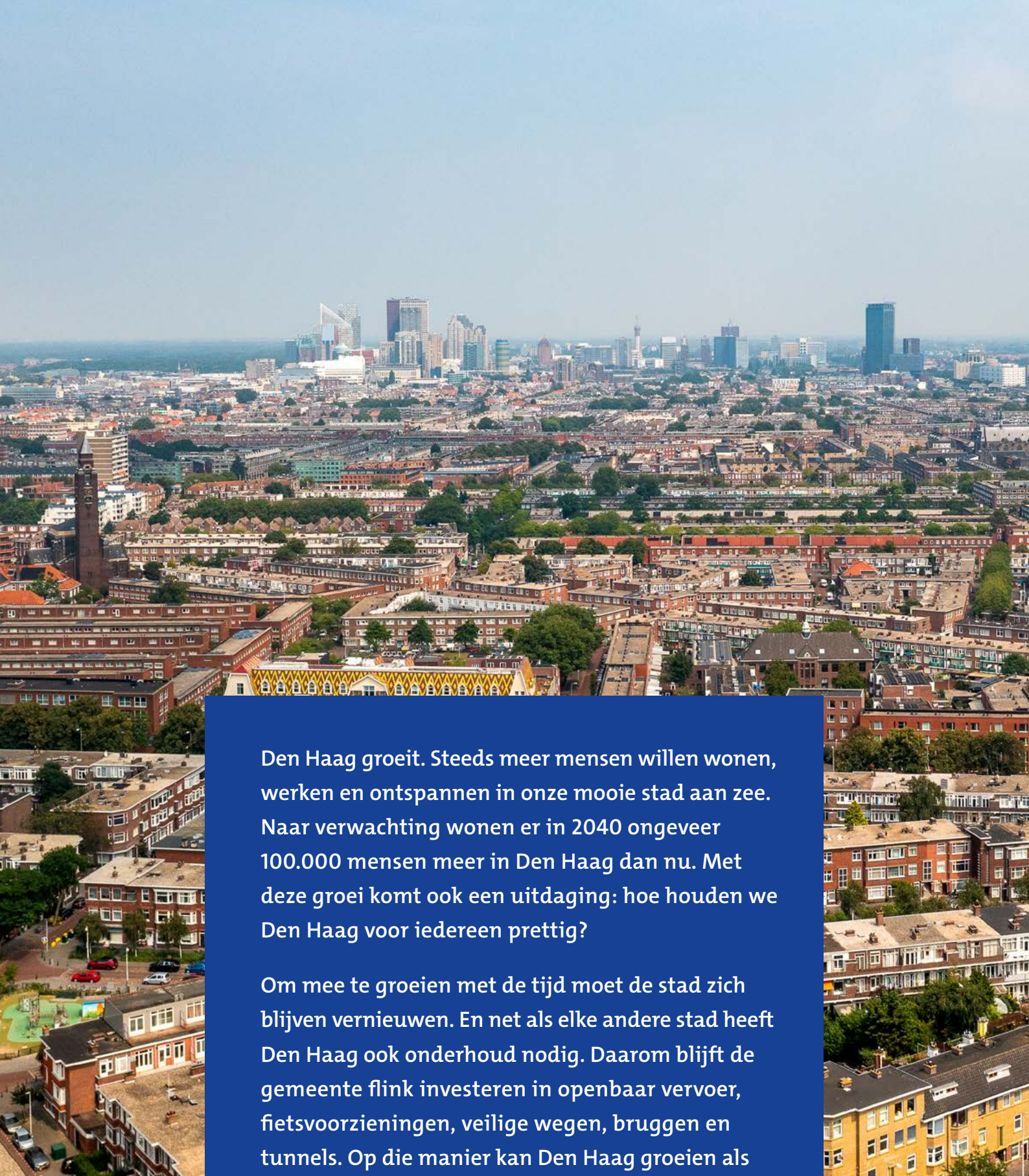
VOOR EXTERNE PARTIJEN

Bij wegwerkzaamheden en bouwactiviteiten op
het Netwerk Bereikbaarheidsregie – Den Haag

Juni 2025

Den Haag groeit. Steeds meer mensen willen wonen, werken en ontspannen in onze mooie stad aan zee. Naar verwachting wonen er in 2040 ongeveer 100.000 mensen meer in Den Haag dan nu. Met deze groei komt ook een uitdaging: hoe houden we Den Haag voor iedereen prettig?

Om mee te groeien met de tijd moet de stad zich blijven vernieuwen. En net als elke andere stad heeft Den Haag ook onderhoud nodig. Daarom blijft de gemeente flink investeren in openbaar vervoer, fietsvoorzieningen, veilige wegen, bruggen en tunnels. Op die manier kan Den Haag groeien als mooie en fijne stad waar iedereen prettig kan wonen, werken, leren en ondernemen.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Een communicatieplan opstellen volgens de BVC-procedure	5
2.1 Stappenplan	6
2.2 Uitgangspunten van bereikbaarheidscommunicatie	8
3 Uw communicatieklasse en middelenmix vaststellen	10
4 Overzicht van communicatiemiddelen van a tot z	14
BIJLAGE 1	
Middeleninzet bereikbaarheidscommunicatie bij (weg)werkzaamheden	19
BIJLAGE 2	
Voorwaarden publieksvriendelijke routekaartjes	20
BIJLAGE 3	
Voorbeelden van bewonersbrieven en informatiefolders	21

1. Inleiding

U bent niet de enige die op of aan de weg werkt. De gemeente legt nieuwe bruggen, tunnels, riolering en wegen aan en onderhoudt wat er al bestaat. Andere partijen werken aan kabels en leidingen onder de grond, of hebben een gedeelte van de straat nodig voor een evenement of om te bouwen. Al die afsluitingen hebben gevolgen voor de bereikbaarheid. Inwoners ervaren daardoor soms vertraging of moeten omrijden.

Het Haags Handboek: Communicatie voor een Bereikbaar Den Haag

Hinder is onlosmakelijk verbonden aan (weg)werkzaamheden. Straten worden tijdelijk opengebroken of afgesloten waardoor gebruikers moeten omrijden en/of vertraging oplopen. Inwoners, ondernemers en bezoekers van Den Haag hebben meestal begrip voor het werk in de openbare ruimte. Uit onderzoek blijkt dat dit begrip vergroot wanneer zij op tijd en volledig geïnformeerd zijn over de noodzaak en de alternatieven en als ze weten waar ze terecht kunnen met vragen. Goede communicatie is daarom essentieel. Door op tijd en helder te communiceren, behouden we het draagvlak voor werkzaamheden. Dit 'Haags Handboek Communicatie Bereikbaarheid' is bedoeld om te helpen op tijd na te denken over de gevolgen die een project heeft op de bereikbaarheid en welke communicatie daarbij past en minimaal voor moet worden ingezet.

Voor wie is dit communicatiehandboek?

Het Haags Handboek Communicatie bij wegwerkzaamheden voor externen is bestemd voor alle partijen die de BVC-procedure (zie hoofdstuk 2) moeten doorlopen voor weg- en bouwwerkzaamheden. Een aannemer, projectleider of omgevingsmanager kan zo beter inschatten wanneer het handig is om een communicatieadviseur te betrekken en welk budget voor communicatie toereikend is. De communicatieadviseur kan de richtlijnen en werkwijze van de gemeente Den Haag uit dit handboek meenemen in zijn of haar aanpak. Betrek de communicatieadviseur al bij de planvorming en zorg dat de hij/zij constant op de hoogte blijft van alle veranderingen.

Na het lezen van dit handboek heeft de betrokken communicatieadviseur antwoord op minimaal de volgende vragen:

- waaraan moet mijn communicatieplan voldoen?
- welke communicatiemiddelen moet ik inzetten?
- wanneer moet ik beginnen met communiceren?

2. Een communicatieplan opstellen volgens de BVC-procedure

Werkzaamheden op (of met invloed op) de Haagse hoofdwegen – het zogeheten Netwerk Bereikbaarheidsregie - volgen de BVC-procedure, gericht op optimale Bereikbaarheid, Verkeersveiligheid en Communicatie. Ieder project dient een communicatieplan in als onderdeel van de BVC-procedure.

Het communicatieplan wordt gemaakt door een communicatieadviseur. Bent u dat zelf niet, betrek dan al in een vroeg stadium een communicatieadviseur die de communicatie-aanpak kan bepalen. Het communicatieplan beschrijft wanneer het project welke communicatiemiddelen inzet en met welke boodschap, met als doel het tijdig en adequaat informeren van de doelgroep over de werkzaamheden en hinder.

Het volgen van de BVC-procedure zorgt ervoor dat de straat, wijk of stad tijdens de uitvoering zo goed mogelijk bereikbaar blijft, met minimale overlast voor omwonenden en reizigers. Door de BVC-procedure te volgen zorgt u in de communicatie voor:

- het tijdig opstellen van een communicatieplan
- een herkenbare en volledige boodschap
- optimale inzet van de beschikbare communicatiemiddelen en -kanalen
- een heldere rolverdeling voor alle betrokken partijen
- (waar mogelijk) afstemming met andere projecten in de omgeving

Lees meer over de BVC-procedure op denhaag.nl/bvc

Communicatie in klassen

Niet alle projecten hebben een even grote impact op de omgeving en de bereikbaarheid. Daarom werkt de gemeente met verschillende communicatieklassen.

Op basis van de hinderklasse van een project wijst de gemeente een project een communicatieklasse toe tijdens de BVC-procedure. De klassen variëren van 'klein' tot 'zeer groot' en bij bijzondere gevallen 'special'. Per klasse zijn verschillende communicatiemiddelen verplicht. Zie hoofdstuk 3 en de checklist communicatiemiddelen in bijlage 1.

In het Stedelijk Bereikbaarheidsoverleg (SBO) toetst de gemeente vervolgens ieder communicatieplan op volledigheid. Is het communicatieplan niet voldoende uitgewerkt, dan krijgt uw project geen toestemming van het SBO. Voor de financiering en uitvoering van het communicatieplan bent u als organisator zelf verantwoordelijk, tenzij andere afspraken zijn gemaakt.

2.1 Stappenplan: een communicatieplan opstellen voor de BVC-procedure

Met onderstaand stappenplan schrijft u stapsgewijs een communicatieplan voor een werk aan de weg.

1. Situatieschets

- ✓ Beschrijf de aanleiding van uw werk, de locatie van de werkzaamheden en de gewenste eindsituatie.
- ✓ Geef aan met welke partijen u samenwerkt (denk aan HTM, EBS, ProRail, Dunea, Stedin, de gemeente etc.).
- ✓ Breng de omgeving in kaart, zowel binnen als buiten het projectgebied. Wat zijn de uitdagingen? Hoe is de samenstelling van de wijk en waar moet u (extra) rekening mee houden? Denk ook aan belangrijke stakeholders, scholen, instellingen en bedrijven.

2. Aard van het werk

- ✓ Omschrijf nut en noodzaak van de werkzaamheden. Denk ook aan wat het voordeel is voor de omgeving wanneer de werkzaamheden klaar zijn.
- ✓ Welke overlast kan de omgeving ervaren? Zijn er bijvoorbeeld nachtelijke werkzaamheden of is er geluids-overlast? Zijn er afsluitingen en/of omleidingen?
- ✓ Welke risico's ziet u? En welke risico's ziet u daar voor communicatie?
- ✓ Welke mogelijke issues spelen? Denk aan bomenkap of actiegroepen, of de (politieke) voorgeschiedenis van het project.

3. Bepaal de kernboodschap

- ✓ Communicatie bij bereikbaarheidsprojecten begint met een kernboodschap. De kernboodschap slaat de brug tussen de beleving van de doelgroep en je eigen bedoeling en is een beknopte en duidelijke samenvatting van de belangrijkste informatie. Ga bij het opstellen van deze boodschap uit van de behoefte

van de doelgroep. De kernboodschap beantwoordt daarin de volgende vragen:

- wat gaat er gebeuren?
- wanneer?
- wat betekent dit voor mij?
- waarom is dit nodig?

Deze boodschap bevat de kern van het project en komt terug in alle communicatie.

Twee voorbeelden van een goede kernboodschap:

Het asfalt van de Vaillantlaan is oud en moet vervangen worden. Het gaat om het gedeelte tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein. Ook worden er 2 installaties voor de verkeerslichten vervangen. Een aantal leidingen rondom het Vaillantplein ter hoogte van de Ruijsdaelstraat wordt vernieuwd. De werkzaamheden zijn in de periode van 14 april tot en met 23 mei 2025.

Tussen maandag 5 mei en vrijdag 23 mei 2025 wordt de Vaillantlaan tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein, volledig afgesloten. Woningen en bedrijven blijven te voet bereikbaar. Tijdelijke omleidingen worden aangegeven met omleidingsborden.

De gemeente werkt aan een onderdoorgang voor fietsers onder de Trekvlietbrug. Het nieuwe fietspad is onderdeel van de Sterfietsroute, het Trekvliettracé, dat de binnenstad van Den Haag verbindt met de Binckhorst, Ypenburg en Pijnacker-Nootdorp. Fietsers kunnen straks sneller en veiliger richting het centrum fietsen zonder de Mercuriusweg over te steken. Daarvoor is de Mercuriusweg (S100) komend weekend, van 11 tot 14 april 2025, tijdelijk afgesloten voor autoverkeer. Fietsers en voetgangers kunnen er wel langs, maar moeten rekening houden met extra reistijd. Autoverkeer volgt de borden langs de weg.

4. Doelgroepen

- ✓ Breng tijdig alle relevante doelgroepen in kaart. Bijvoorbeeld bewoners, ondernemers en wijkverenigingen. Zij kunnen (of gaan) ook communiceren. Door ze te identificeren, kunt u hier rekening mee houden en erop inspelen.
- ✓ Beschrijf uw doelgroepen. Geef per doelgroep de aandachtspunten en mogelijke risico's aan.

5. Communicatiemiddelen

- ✓ Beschrijf welke middelen u inzet, afgaand op de communicatieklasse die is toegewezen door het SBO. Raadpleeg hierbij hoofdstuk 3 en de checklist communicatiemiddelen (bijlage 1). Geef bij een bewonersbrief of folder aan wat het verspreidingsgebied is.

6. Mijlpalenplanning

- ✓ Vermeld de communicatiemomenten in de planning en geef aan wat u op welk moment aan wie communiceert en met welk middel.
- ✓ Geef aan wanneer het eerste communicatiemoment plaatsvindt. Dit is voor de start van de uitvoering.
- ✓ Plan bij langdurige werkzaamheden een communicatiemoment rondom het voltooien van het project.

7. Budget

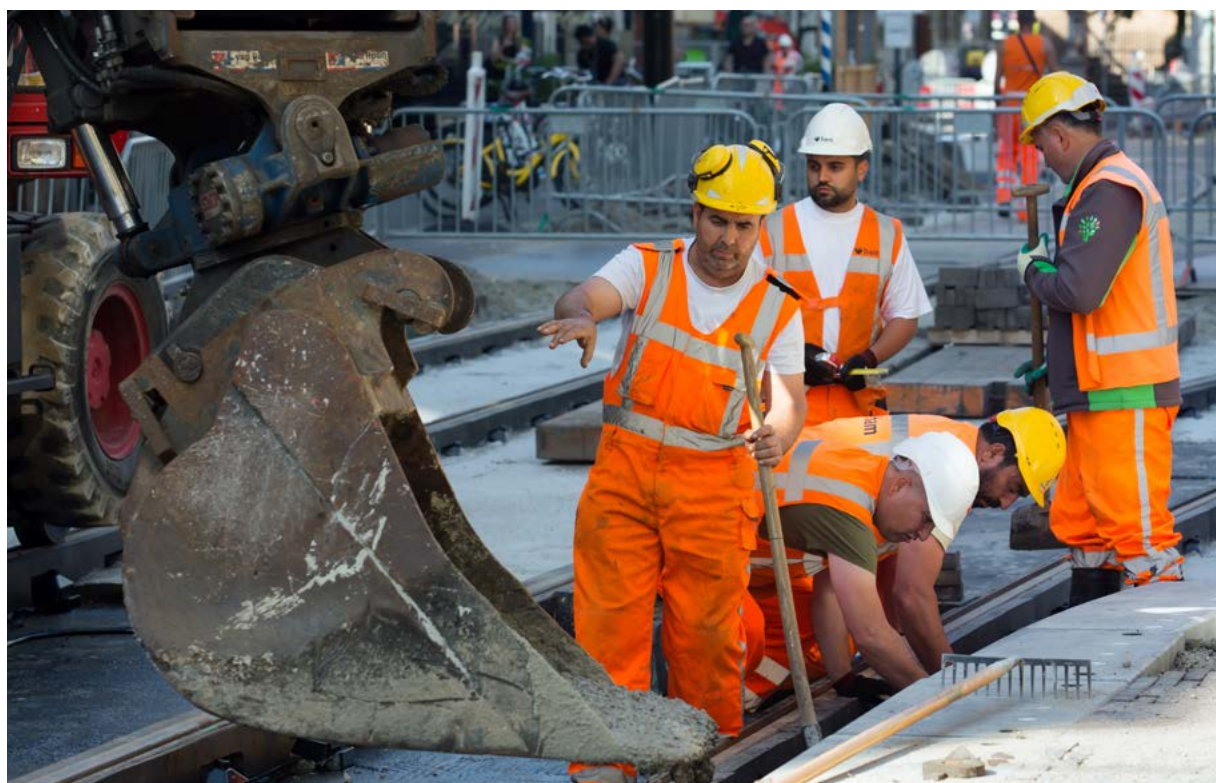
- ✓ De projectleider, aanvrager of opdrachtgever moet zorgen voor voldoende communicatiebudget. Zie ook de budgetindicatie (zie hoofdstuk 3) die overeenkomt met de communicatieklasse van uw project.

8. Pers

- ✓ Welke media (regionaal, lokaal en wijk) benadert u? Tijdens welke faseringen, mijlpalen? En wanneer?
- ✓ Zorg bij grote projecten voor een 'gezicht' van het project. Bijvoorbeeld een projectleider of omgevingsmanager die beschikbaar is voor eventuele interviews.

9. Evaluatie en onderzoek naar de communicatie

- ✓ Hoe hebben de doelgroepen de communicatie ervaren? Wat zijn verbeterpunten voor een volgende keer? Hoe is de communicatie verlopen? Wat zijn verbeterpunten voor een volgende keer? Gebruik relevante data om de resultaten te onderbouwen.

Op tijd en zorgvuldig. Zo wil de gemeente haar inwoners informeren over bereikbaarheid. Daarbij staat de beleving van de verschillende gebruikers centraal – niet de afsluiting. Tegen welke hinder loopt de omgeving op? En wat kunnen verkeersdeelnemers zelf doen om de overlast te beperken?

2.2 Uitgangspunten van bereikbaarheidscommunicatie

Communiceren over een project begint al ruim voor de start van de uitvoering. Niet alle informatie hoeft gelijk bekend te zijn om te beginnen met communiceren. Door het nieuws stap voor stap te brengen, geeft u het tijd om te landen. Voordat de schop de grond in gaat, moet de omgeving zijn voorbereid op het doel, de planning en de

gevolgen van het project. Wie bijtijds op de hoogte is van het hoe en waarom van het werk, kan zich beter voorbereiden: hij of zij zal weten welke omleidingsroutes er zijn en de andere tijdelijke maatregelen kennen. Goede kennis van het doel, de afwegingen tijdens het proces en de gevolgen van het werk leidt tot minder ergernis en meer begrip. Kijk voor de inschatting van het communicatiemoment in de tabel in hoofdstuk 3.

Breng de informatie naar de mensen toe

Meerdere reizigersonderzoeken laten zien dat mensen niet actief op zoek gaan naar bereikbaarheidsinformatie. U bereikt dus meer publiek wanneer u de boodschap actief naar de mensen toebrengt. Denk aan een aantrekkelijk vormgegeven folder of bewonersbrief. Of online aan pushberichten via bijvoorbeeld Flitsmeister of aan social media-advertenties (lees hier meer over bij geo-fencing in hoofdstuk 4). Zorg ook voor goede zichtbaarheid op straat. Plaats bijvoorbeeld buitenreclame (reclameborden langs de weg) of trotters (billboards) of tekstkarren, die het aantal dagen van de werkzaamheden laten zien of aftellen, langs relevante wegen in en buiten het projectgebied.

Crossmediaal versterkt

Om zoveel mogelijk inwoners te bereiken gebruikt u bij voorkeur verschillende on- en offline kanalen. Denk aan bewoners-bijeenkomsten en -brieven en/of folder, (bouw) borden op straat, website en social media. Door deze uitingen met elkaar te verbinden, versterkt u uw boodschap. Een bouwbord attendeert op het project, een post op social media is gelinkt aan uw webpagina en ook de bewonersbrief verwijst naar de website. Hoe meer u als project zichtbaar bent, hoe beter uw boodschap blijft hangen.

Wees empathisch

Communiceren gaat om het opbouwen van een relatie. Uw boodschap is dus niet alleen bouwtechnisch van aard, maar ook menselijk. Laat bijvoorbeeld zien welke mannen en vrouwen aan het werk zijn om de klus te klaren. Maar maak zaken niet mooier dan ze zijn. Wees transparant in de berichtgeving. En toon interesse in hoe de omgeving de hinder ervaart. Deze vriendelijke houding maakt u juist minder kwetsbaar.

Bouw relaties op met de omgeving

Bij impactvolle werkzaamheden is het raadzaam om een omgevingsmanager aan te stellen om op tijd te werken aan de relatie met de directe omgeving en belangrijke stakeholders. Bedank direct omwonenden voor hun begrip. Of kijk samen met gedupeerde bedrijven naar oplossingen. Dit is een samenwerking tussen de communicatieadviseur en de omgevingsmanager. Persoonlijk contact werkt vaak goed. Niet alleen neemt het klachten tijdig weg, het zorgt er ook voor dat klachten bij het projectteam terechtkomen in plaats van bij de pers, de betrokken ondernemersvereniging of de gemeentelijke ombudsman.

Ga het gesprek aan

Door in gesprek te gaan met de omgeving kunt u veel goodwill winnen. En omgekeerd: verliezen. Wees daarom toegankelijk, empathisch, vriendelijk en begrijpelijk. Dit geldt voor face-to-face-gesprekken en gesprekken via e-mail of online. Reageer snel. Dat u iets uitzoekt en er later op terugkomt, is ook een antwoord. Dit is een samenwerking tussen de communicatieadviseur en de omgevingsmanager.

Ken de wijk / taalgebruik

Houd altijd rekening met de doelgroep. Den Haag heeft een grote diversiteit aan wijken waarin het opleidingsniveau en samenstelling van de bewoners verschilt. In sommige wijken is een hoge migratieachtergrond, waar informatie van de gemeente gewoonlijk slecht wordt gelezen, of zelfs helemaal niet. Pas communicatiemiddelen en taalgebruik hierop aan, laat indien nodig uw communicatie-uitingen vertalen, geef in brief of folder aan dat er (online) een vertaalde versie van het bericht te vinden is of attendeer de lezer op de 'Lees Simpel' app. Vermijd daarnaast vakjargon en houd het simpel. Bijvoorbeeld geen 'trottoir' maar 'stoep', geen 'VRI' maar 'installaties voor de verkeerslichten' etc.

Snel antwoorden

Vragen van bewoners die via social media of per mail binnenkomen, krijgen zo snel mogelijk een antwoord. Stel een automatische e-mail in waarmee je de verwachtingen managet. Bijv. 2 werkdagen. Net als persvragen. Richt uw communicatie in op deze snelle informatievoorziening. Maak hier goede afspraken over. Wie neemt de beantwoording van vragen op zich?

Communicatie bij zeer grote projecten en specials

Werkzaamheden met het stempel 'special' hebben een uitzonderlijke impact op o.a. beeldvorming, politieke gevoeligheid, en de economie en bereikbaarheid van zowel de stad als omliggende rijkswegen en de regio. Voor deze werkzaamheden is het essentieel om een communicatieplan en een omgevings- en stakeholdersanalyse op te stellen, waarbij gebruik wordt gemaakt van het complete palet van communicatiemiddelen. Zie ook hoofdstuk 3.

3. Uw communicatieklasse en middelenmix vaststellen

Welke communicatiemiddelen u inzet, is afhankelijk van de duur en omvang van het project en de hinder die het oplevert voor de omgeving. Op basis van het BVC-Hoofdlijnenplan dat het project heeft ingediend, hoort de indiener van Team Bereikbaarheidsregie in welke communicatieklasse het project valt.

Hoeft uw project alleen een BVC-Plan in te dienen?
Dan stelt u voor het BVC-Plan een communicatieplan op.

Gebruik onderstaande tabel om in te schatten in welke categorie uw project valt en welke middelen u daarbij kunt inzetten.

Impact	Beschrijving	Communicatieplan	Start communicatie	Communicatiemiddelen
Klein	Kleine werkzaamheden die niet politiek gevoelig zijn en alleen impact hebben op een klein deel van de stad. Bijvoorbeeld op één of meer woonstraten. De hinder is beperkt: er is minder dan twee minuten vertraging. Minder dan 10.000 voertuigen ervaren overlast.	De projectverantwoordelijke meldt het project zo snel mogelijk aan bij Bereikbaarheidsregie via bereikbaarheid@denhaag.nl	Twee weken voor de start van de werkzaamheden begint u met communiceren.	<i>Verplicht:</i> • kernboodschap • bewonersbrief/folder
€ Houd bij het bepalen van het budget rekening met de omvang van het verspreidingsgebied van uw bewonersbrief of folder				

Let op: de budgetindicatie is bedoeld om een inschatting te kunnen maken van wat het kost om de gevraagde middelen in te zetten. De bedragen zijn sterk afhankelijk van de duur, het aantal fasewisselingen (dit zijn meer communicatiemomenten) en de impact van uw project.

Impact	Beschrijving	Communicatieplan	Start communicatie	Communicatiemiddelen
Beperkt	Werkzaamheden met beperkte impact op de omgeving. Bijvoorbeeld op hoofdwegen of in volledige woonwijken. Let wel op hoe het werk in een eventueel groter geheel past, bijvoorbeeld een gebiedsontwikkeling. De hinder voor verkeersdeelnemers is beperkt: er is tussen de twee en vijf minuten vertraging. Minder dan 100.000 voertuigen ervaren overlast.	Zes maanden voor de start van de werkzaamheden levert de projectverantwoordelijke het BVC-plan in.	Een maand voor de start van de werkzaamheden begint u met communiceren.	<i>Verplicht:</i> • kernboodschap • bewonersbrief/folder • informatieavond • nieuwsbericht verspreiden via wijkkranten/verenigingen/wijkberaad • fotografie • projectpagina op uw website met daarop start- en einddatum, eventuele omleidingen en omleidingskaarten en passend beeldmateriaal • (dynamische) social posts/advertenties en/of Google & display ads (met geofencing)
€ vanaf +/- € 6.000,- (exclusief uren communicatieadviseur)				
Groot	Werkzaamheden met een grote impact op de omgeving en een groot deel van de stad. De hinder is fors: er is vijf tot tien minuten vertraging. Minder dan 100.000 voertuigen ervaren overlast. Voor dit soort werkzaamheden stelt u een volledig communicatieplan en omgevings- en stakeholdersanalyse op, dat u indient als onderdeel van het BVC-Plan.	Zes maanden voor de start van de werkzaamheden levert de projectverantwoordelijke het BVC-plan in.	Drie maanden voor de start van de werkzaamheden begint u met communiceren.	<i>Verplicht:</i> • kernboodschap • bewonersbrief/folder • Informatiebijeenkomst • nieuwsbericht verspreiden via wijkkranten/verenigingen/wijkberaad • fotografie • projectpagina op uw website met daarop start- en einddatum, eventuele omleidingen en omleidingskaarten en passend beeldmateriaal • (dynamische) social posts/advertenties en/of Google & display ads (met geofencing) • kaartmateriaal (werkgebied & omleiding(en)) • persbericht • Q&A • informeren navigatiesystemen) • mijlpaal/oplevering vieren (+ persmoment) <i>Optioneel:</i> • klankbordgroep voor tussentijds contact en afstemming
€ vanaf +/- € 50.000,- (exclusief uren communicatieadviseur)				

Impact	Beschrijving	Communicatieplan	Start communicatie	Communicatiemiddelen
Ze er groot	Werkzaamheden met een zeer grote impact op de omgeving en een zeer groot deel van de stad. De hinder voor verkeersdeelnemers is groot: meer dan tien minuten vertraging. Meer dan 100.000 voertuigen ervaren overlast. Voor dit soort werkzaamheden stelt u een volledig communicatieplan en omgevings- en stakeholdersanalyse op, dat u indient als onderdeel van het BVC-(Hoofdlijnen)plan.	Lever 18 maanden van tevoren een communicatieparagraaf voor het hoofdlijnenplan aan. Negen maanden voor de start van de werkzaamheden levert de projectverantwoordelijke het BVC-plan in.	Minstens zes maanden voor de start van de werkzaamheden begint u met communiceren.	<i>Verplicht:</i> • kernboodschap • bewonersbrief/folder • informatiebijeenkomst • nieuwsbericht verspreiden via wijkkranten/verenigingen/wijkberaad • fotografie • projectpagina op uw website met daarop start- en einddatum, eventuele omleidingen en omleidingskaarten en passend beeldmateriaal. • (Dynamische) social posts/advertenties en/of Google & display ads (met geofencing) • kaartmateriaal (werkgebied & omleiding(en)) • persbericht • Q&A • informeren navigatiesystemen) • mijlpaal/oplevering vieren (+ persmoment) • klankbordgroep • bouwboard(en)/trotters • advertentie in lokale media • stakeholdersbijeenkomst • evaluatie + communicatieonderzoek • toolkit voor bedrijven • bedankjes voor de omwonenden voor hun geduld tijdens de werkzaamheden <i>Optioneel:</i> • klankbordgroep voor tussentijds contact en afstemming
€ 100.000 – 250.000 euro (houd rekening met gemiddeld 16 uur per week)				

Impact	Beschrijving	Communicatieplan	Start communicatie	Communicatiemiddelen
Special	Werkzaamheden met het stempel 'special' komen niet vaak voor. Ze zijn uitzonderlijk qua beeldvorming, politieke gevoeligheid of impact op de economie en bereikbaarheid. Niet alleen van de stad, maar ook van omliggende rijkswegen en de regio. Voor dit soort werkzaamheden stelt u een communicatieplan en omgevings- en stakeholders-analyse op. Dit dient u in als onderdeel van het BVC-Plan. Voor uw communicatieplan is een complete middelenmix nodig.	Lever 18 maanden van tevoren een communicatieparagraaf/strategie voor het hoofdlijnenplan aan. Negen maanden voor de start van de werkzaamheden levert de projectverantwoordelijke het BVC-plan in.	Een jaar voor de start van het werk begint u met communiceren. Betrek naast de stakeholders en bewoners ook nadrukkelijk de verkeersdeelnemers.	Verplicht: • kernboodschap • bewonersbrief/folder • Informatiebijeenkomst • nieuwsbericht verspreiden via wijkkranten/verenigingen/wijkberaad • fotografie • projectpagina op uw website met daarop start en einddatum, eventuele omleidingen en omleidingskaarten en passend beeldmateriaal. • (dynamische) social posts/advertenties en/of Google & display ads (met geofencing) • kaartmateriaal (werkgebied & omleiding(en)) • persbericht • Q&A • informeren navigatiesystemen) • mijlpaal/oplevering vieren (+ persmoment) • klankbordgroep • bouwbord(en)/trotters • advertentie in lokale media • stakeholdersbijeenkomst • evaluatie + communicatie-onderzoek • toolkit voor bedrijven • bedankjes voor de omwonenden voor hun geduld tijdens de werkzaamheden • AO buitenreclame/mupi's/abri's • periodieke bijeenkomsten/inloopsprekuren Optioneel: • officieel startmoment (eerste paal bijv.) • animatievideo • timelapse • open dag (bijvoorbeeld dag van de bouw)
€ 200.000 – 400.000 euro (houd rekening met gemiddeld 24 uur per week)				

Let op: ieder project is anders en communicatie is altijd maatwerk. In uw communicatiestrategie beredeneert u de inzet van de communicatiemiddelen voor uw specifieke project. De gegeven budgetindicaties zijn richtlijnen. Houd bij het bepalen van uw budget rekening met o.a. het verspreidingsgebied, de duur van het project, politieke gevoeligheid, afbreukrisico en eventuele kosten van externe krachten.

4. Overzicht van communicatiemiddelen van a tot z

In dit hoofdstuk vindt u een overzicht van de communicatiemiddelen die vanuit de gemeente Den Haag worden aanbevolen bij bereikbaarheidscommunicatie.

Advertenties

U kunt een advertentie inzetten in bijvoorbeeld een (lokale) krant, tijdschrift of wijkblad of online platform. U bent zelf verantwoordelijk voor de opmaak en de (plaatsings)kosten.

Bereikbarestad.denhaag.nl

Bereikbarestad.denhaag.nl is hét platform waarop alle werkzaamheden van de gemeente Den Haag aan de belangrijkste wegen te vinden zijn. Je vindt er een overzicht van huidige en toekomstige wegwerkzaamheden, inclusief omleidingsroutes, planningen en antwoorden op veelgestelde vragen. De interactieve kaart laat zien waar werkzaamheden plaatsvinden. Daarnaast biedt

de website informatie over toekomstige projecten en hoe deze de bereikbaarheid van de stad verbeteren, details over fietsinfrastructuur en nieuwe fietspaden, en informatie over grote bouwprojecten en hun impact op de bereikbaarheid. Heeft uw project veel impact op het verkeer, dan kan er een verwijzing komen naar uw website waarop omleidingsroutes staan en u meer informatie geeft over het project. Dit kan een link zijn op de overzichtspagina. Bij veel impact op het verkeer, kan dit worden aangevuld met een nieuwsbericht.

Bewoners- en/of ondernemersbrief

Bewoners in de buurt van het werkgebied moeten minimaal twee weken voor de start van het werk een brief of een folder ontvangen. Hierin staan praktische zaken, zoals de verwachte hinder in en om de straat, aangepaste parkeergelegenheid, waar men huisvuil aanbiedt en via welke kanalen u vragen en klachten beantwoordt. Verwerk de omleidingen in een publieks-vriendelijk routekaartje en schrijf de routes uit.

Ondernemers ontvangen liever een geadresseerde brief dan een folder. Brieven kunnen een gevoel van urgentie of belangrijkheid overbrengen. **Daarom raden wij dit middel aan om ondernemers te informeren.**

Let op dat een contactpersoon de brief ondertekent, bijvoorbeeld de omgevingsmanager of de opdrachtgever. U bent zelf verantwoordelijk voor de verspreiding.

Ingewikkelde brieven en vertaaltips

Ken je doelgroep. In Den Haag is 24% van de mensen tussen 16-65 jaar laaggeletterd. In Laak is dat zelfs 50%. Meer dan een miljoen Nederlanders krijgen regelmatig brieven die ze niet begrijpen. De **Lees Simpel** app helpt mensen ingewikkelde brieven te begrijpen. Je maakt met een smartphone een foto van de brief, waarna de app een samenvatting in eenvoudige taal geeft. De samenvatting kan ook in verschillende talen worden gegeven.

De app is gratis en beschikbaar voor zowel iPhone als Android.

BouwApp

De BouwApp kan een nuttige en laagdrempelige aanvulling zijn op de middelenmix om de omgeving te informeren. De app biedt verschillende functies, zoals het publiceren van foto's, video's en statusupdates over de voortgang van projecten. Bewoners en andere belanghebbenden kunnen via de app op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen, vragen stellen, klachten indienen of complimenten geven.

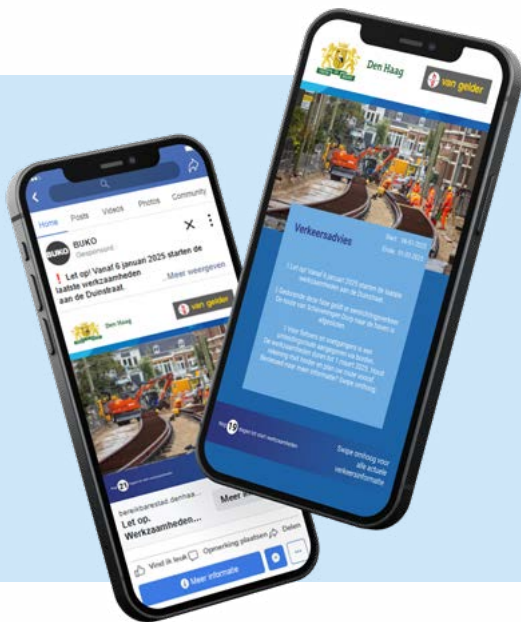
Bouwbord / trotter

Bij grote projecten is het effectief een bouwbord te plaatsen op de werklocatie. Dit kan bijvoorbeeld een trotter, tekstkar of een bordbuster zijn. Deze bevat een artist impression of foto (let op: op foto's mogen geen kentekens van auto's zichtbaar zijn) van het gebied, data van de werkzaamheden en/of (contact)gegevens van het project. Een bouwbord plaatst u twee weken voor de start van de uitvoering in overleg met de wegbeheerder.

Bouwschuttingen

Plaatst u een bouwschutting? Kleeft deze dan aan met mooi opgemaakte doeken waarop projectinformatie te vinden is. Werkt u in het Central Innovation District (CID)? Houd dan rekening met de richtlijnen in het brandbook CID. Neem op tijd contact op met de communicatieadviseur van de gemeente cid@denhaag.nl om uw communicatiemiddelen af te stemmen.

Digitale omgevingscommunicatie - Social Media & verkeersapps

Ruim 93% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder is te vinden op social media. Social media zijn ideaal om mensen van reis- en hinderinformatie te voorzien. Facebook en Instagram lenen zich goed voor visuele berichtgeving in verhalende vorm. Daardoor zijn het handige media voor berichten over het waarom van een project, of achtergrondverhalen over de uitvoering. Voor het delen van feitelijke informatie zijn X of threads meer geschikt. Dit zijn bijvoorbeeld: afsluitingen, openstellingen etc.

Wilt u dat bepaalde berichten goed opvallen bij een breed of juist heel gericht publiek? Maak dan gebruik van de advertentiemogelijkheden. U kiest zelf uw budget en verspreidingsgebied. Via betaalde advertenties bereikt u een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld mensen die wonen in het door u geselecteerde (postcode)gebied. Een andere handige methode die kan worden ingezet voor digitale omgevingscommunicatie is Geo-fencing. Dit houdt in dat weggebruikers die het werkgebied naderen of doorkruisen, automatisch meegenomen worden als uw doelgroep en dus ook de advertenties te zien krijgen en zo belangrijke informatie ontvangen over de werkzaamheden, zoals omleidingsroutes, verwachte vertragingen en veiligheidsinstructies. Dit zorgt voor een betere informatievoorziening en helpt verkeersopstoppen te verminderen.

Via verschillende social media kanalen kan geofencing worden ingezet en worden weggebruikers en omwonenden in het projectgebied vroegtijdig geïnformeerd over de werkzaamheden en/of afsluitingen. De berichten verschijnen geautomatiseerd in de tijdlijn van de doelgroep. De inzet verloopt volgens de richtlijnen van de

AVG en er ontstaat alleen data op groepsniveau. Dit is een laagdrempelige en kosteneffectieve manier om de juiste informatie aan de juiste mensen te presenteren.

Diverse verkeersapps, zoals Google Maps, WAZE en Flitsmeister passen geofencing toe. Er zijn verschillende aanbieders die totaalpakketten leveren, zoals BUKO Bereikbaar en TripService. Dit is momenteel de meest gerichte manier om berichten over de werkzaamheden en omleidingen direct bij de weggebruikers te brengen..

Folders

Deze zijn visueel aantrekkelijker dan een brief en kunnen meer informatie bevatten in een beknopte en georganiseerde vorm. Folders zijn ideaal voor het presenteren van meerdere onderwerpen of diensten en kunnen gemakkelijk worden doorgebladerd. Ze zijn vaak effectief voor het overbrengen van visuele informatie en het aantrekken van aandacht met afbeeldingen en omleidingskaarten. Voor wegwerkzaamheden met veel impact kan een combinatie van een brief op adres en een folder effectief zijn: een brief om de belangrijkste informatie en urgentie over te brengen, en een folder om gedetailleerde informatie en visuele elementen te presenteren. Bekijk in bijlage 3 een aantal voorbeeldfolders.

Fotografie

Het is voor ieder project nodig om goede foto's te hebben van voor, tijdens en na de werkzaamheden. Deze foto's worden ingezet in bijvoorbeeld een folder, op een bouwboard en via de online communicatie. Denk ook aan sfeerfoto's. Let op: op foto's mogen geen kentekens van auto's zichtbaar zijn.

‘Gezicht’ van het project

Bij zeer grote projecten en specials is het goed om vanuit het project een ‘gezicht’ naar buiten te hebben. Deze persoon, bijvoorbeeld de projectmanager, omgevingsmanager of verkeerskundige, treedt richting de media op als voorlichter over het project en de bijbehorende overlast. Het is belangrijk dat deze persoon verstand van zaken heeft én een goede uitstraling.

Informatieavond

Organiseer een informatieavond voor projecten die veel hinder veroorzaken. Dit biedt de mogelijkheid om uitleg te geven over het project, vragen te beantwoorden en samen oplossingen te bedenken. U kondigt een informatieavond aan door middel van een bewonersbrief, folder of nieuwsbrief die huis aan huis wordt verspreid. Organiseert u ook een zakelijke bijeenkomst? Dan verzendt u de uitnodigingen gericht naar bedrijven die hinder ondervinden van het project. Voor projecten met de hinderklasse ‘special’ zijn extra momenten om bewoners/ondernemers te informeren gewenst. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een wekelijks inloopspreekuur of een extra bijeenkomst bij fasewisselingen.

Mijlpaal / oplevering vieren

Belangrijke mijlpalen in de uitvoering van een project kunt u vieren met een actie/eventement. Bijvoorbeeld door een startmoment te organiseren. Denk aan een rondleiding over het bouwterrein, een persmoment of een ludieke opening.

Navigatiesystemen (zoals Flitsmeister, Waze en Google Maps)

Veel automobilisten maken gebruik van realtime verkeersinformatie op hun smartphone. Dit wordt aangeboden via navigatieapps als Google Maps, Waze en Flitsmeister. Bij deze bedrijven kunt u campagnes laten draaien die gebruikers binnen een afgesproken periode op de hoogte brengen van uw project. Zo krijgen Flitsmeister-abonnees die op de routes rond uw project rijden een pushmelding over de afsluiting. En een link naar de website waar meer informatie te vinden is. Als communicatieadviseur kunt u kijken hoe u dit het beste kunt inzetten. De verkeerskundige van het project geeft informatie over de afsluiting door aan de Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW). Op die manier komt de afsluiting van het project in alle online navigatiesystemen terecht, van Google Maps tot TomTom.

Nieuwsbericht

Een nieuwsbericht is een kort artikel over de werkzaamheden en bijbehorende data. Plaats dit met een omleidingenkaart op uw projectpagina en verstuur dit eventueel naar wijkbladen, stadsdeel en lokale media, zoals AD, indebuurt, Haagsche Courant, Omroep West of Nieuwsblad Den Haag.

Omleidingskaarten en eisen waaraan deze moeten voldoen

Breng de werkzaamheden, afsluitingen, omleidingsroutes en faseringen duidelijk in kaart. De gemeente Den Haag stelt eisen aan de toegankelijkheid van deze kaarten. Deze informatie vindt u in de bijlagen van dit document en is te vinden op denhaag.nl/bvc.

Deel informatie over de data van de werkzaamheden, afsluitingen en omleidingsroutes via een omleidingenkaart op uw website en als bijlage bij de bewonersbrief. Maak voor bedrijven en winkels in de buurt een aparte omleidingskaart. Deze bevat op maat gemaakte bereikbaarheidsinformatie over het project. Deze kunnen zij naar hun leveranciers of klanten sturen om hen op de hoogte te houden van omleidingen en/of laad- en losplekken.

Stakeholderbijeenkomsten

Vooraf grote en zeer grote projecten zijn gebaat bij een bijeenkomst voor belanghebbenden. Bijvoorbeeld een burenoverleg of een klankbordgroep, of overleg met de wijkverenigingen. De belangrijkste belanghebbenden hebben vaak een (grote) achterban en kunnen een rol spelen bij het informeren en enthousiasmeren van de omgeving. Organiseer één à twee van zulke bijeenkomsten voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van het project.

Zichtbaarheid op straat

Het kan handig zijn om in de omgeving en op toevoe-wegen van en naar het project zichtbaar te zijn op straat. Deze weggebruikers zijn immers precies uw doelgroep. Een goed voorbeeld zijn double signs. Denk ook aan mupi's, abri's bij benzinestations of de inzet van mobiele tekstkarren om aandacht te vragen voor een project en de bijbehorende omleidingsroutes.

BIJLAGE 1

Checklist communicatiemiddelen

Aanbevolen middeleninzet bereikbaarheidscommunicatie bij (weg)werkzaamheden	Impact Klein	Impact Beperkt va. ± € 6k	Impact Groot va. ± € 50	Impact Zeer groot € 100k – 250k	Impact Special € 200k – 400k
Kernboodschap	X	X	X	X	X
Bewonersbrief/folder	X	X	X	X	X
Informatiebijeenkomst*		X	X	X	X
Nieuwsbericht verspreiden via wijkkranten/stadsdeel/wijkberaad		X	X	X	X
Fotografie		X	X	X	X
Projectpagina op uw eigen website		X	X	X	X
(Dynamische) social posts/ advertenties en/of Google & display ads (met geofencing)		X	X	X	X
Kaartmateriaal (werkgebied & omleiding(en))		X	X	X	X
Persbericht			X	X	X
Q&A			X	X	X
Informeren navigatiesystemen			X	X	X
Mijlpaal/oplevering vieren (+ persmoment)			X	X	X
Klankbordgroep				X	X
Bouwbord(en)/trotters				X	X
Advertentie in lokale media				X	X
Stakeholdersbijeenkomst				X	X
Evaluatie + communicatieonderzoek				X	X
Toolkit voor bedrijven				X	X
Incentives/bedankjes voor de omgeving				X	X
A0 buitenreclame/mupi's/abri's					X
Periodieke bijeenkomsten/ inloopspreekuren					X
Denk ook aan: – Timelapse – Bouwapp – Animatievideo – Webcam voor timelaps					

**Een informatieavond is niet nodig bij de categorie 'klein' maar wel als een project in een inspraak/participatiefase zit. Ieder project is anders en communicatie is altijd maatwerk. In uw communicatiestrategie beredeneert u de inzet van de communicatiemiddelen voor uw specifieke project.*

BIJLAGE 2

Voorwaarden publieksvriendelijke routekaartjes

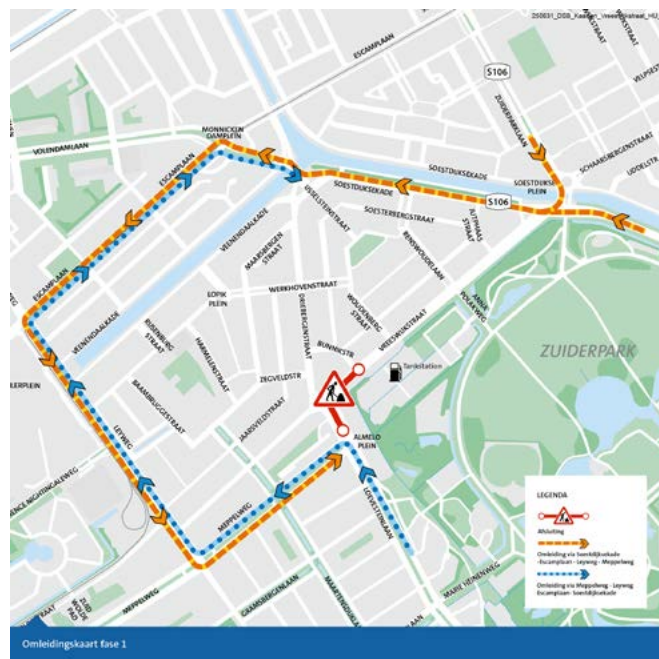
De gemeente heeft voorwaarden opgesteld voor publieksvriendelijke routekaarten van bereikbaarheidsprojecten. Deze regels gelden voor printuitingen en de website.

Technisch

- Gebruik een topografische ondergrond (GEEN google maps- satelliet) als basiskaart met een abstracte weergave van straten, water en bebouwing.
- Zorg dat de kaart wordt georefereneerd: dit betekent dat de RD-coördinaten in het bestand zijn opgesloten, zodat het makkelijk is daar extra geo-gerefereneerde data aan toe te voegen.
- Zoom in op het gebied, zorg dat relevante straatnamen goed leesbaar zijn, stel relevante straten centraal en voeg eventuele herkenbare/bekende gebouwen of landmarks toe.
- Stel de omleidingsroute centraal. Geen details die afleiden! Houd het simpel/overzichtelijk.
- Voeg per fase een thematische laag toe met rijrichtingen, afsluitingen, pictogrammen. Bijvoorbeeld verkeersborden icoontjes, toelichtende teksten en een legenda.

Kleurgebruik

- Houd in de kleurkeuze rekening met kleurenblindheid (voldoende contrast in rood of groen en aanvullende vormgeving (stippen-strepen-kruisjes) om het verschil daartussen duidelijk te maken). Eventueel ook kleurgebruik voor de vervoerssoort (auto/fiets/voetganger) als dat op detail- en schaalniveau nog leesbaar is.
- Gebruik rondjes, stippeltjes, kruisjes of streepjes. Programma voor vormgevers: michelf.ca/projects/sim-daltonism

Technisch

- Gebruik voldoende contrast tussen de voor- en achtergrondkleur.
- Gebruik geen afbeeldingen met tekst, tenzij het echt niet anders kan.
- Alles wat zichtbaar is op de kaart staat eronder uitgeschreven.
- Denk aan legenda: wat betekenen alle kleuren, lijnen en iconen? Geen legenda in de kaart: zorg voor een tekstueel alternatief voor de belangrijkste informatie op de kaart (in een 'lijst' regels met opsomming)

Meer weten over DigiToegankelijk?

Kijk op: digitoegankelijk.nl/onderwerpen/geo-informatie
Voorbeeld publieksvriendelijke routekaart (online)

BIJLAGE 3

Voorbeelden van bewonersbrieven en informatiefolders

WarmtelinQ

Aan de bewoners / gebruikers van dit adres

a.hak
WarmtelinQ
p/a Gardens Business Centre
Anna van Buereplein 41
(2e etage)
2595 DA DEN HAAG
www.warmtelinq.nl/denhaag
info@warmtelinq.nl

Datum
28 maart 2025

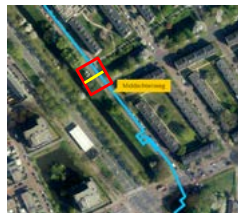
Onderwerp
Werzaamheden WarmtelinQ op de Middachtenweg

Beste bewoner,

Vanaf maandag 7 april voert A.Hak Leidingbouw afrondende werkzaamheden uit bij u in de buurt, als onderdeel van het project WarmtelinQ. De warmteleidingen zijn inmiddels aangebracht, maar bij de werkzaamheden is een ondergrondse verbinding (een duiker) tussen twee watergangen verwijderd. De komende weken herstellen we deze verbinding door een nieuwe buis onder de weg aan te brengen. De duiker komt onder de Middachtenweg. In deze brief leest u over de werkzaamheden en wat u daarvan kunt merken.

Maandag 7 april start aanleg duiker

We sluiten eerst een deel van de weg en het voetpad af en richten het werkterrein in. Daarna graven we een sleuf en plaatsen de duiker terug op de oorspronkelijke locatie. Deze werkzaamheden duren ongeveer 3 weken en zullen uiterlijk 25 april gereed zijn. Na het plaatsen van de duiker bestraten we de weg opnieuw en ruimen we het werkterrein op.

- Aangelegde warmteleiding
- Werkterrein
- Duiker

Bouwen geeft helaas overlast. We proberen dat zoveel mogelijk te voorkomen.
U woont vlakbij onze werkzaamheden. Daar merkt u waarschijnlijk wat van. U kunt het volgende verwachten:

Lucht en stof
Van opwaaiend stof en uitlaatgassen.

Geluid
Van draaiende graafmachines of pompen.

Andere route
Een deel van de doorgaande route is volledig afgesloten, hiervoor wordt een omleiding ingesteld.

Afsluiting
De Middachtenweg is vanaf 2 zijden tijdelijk doodlopend.

Trillingen
Onze werkzaamheden kunnen trillingen veroorzaken.

Gaat u met de auto? De Middachtenweg wordt tijdelijk een doodlopende straat.
Een deel van de weg en het voetpad wordt afgesloten en ingericht als werkterrein. In deze periode is de Middachtenweg tijdelijk een doodlopende straat. De weg blijft bereikbaar vanaf de Wildenborghstraat/Erasmusweg en vanaf de Ulenpasstraat. Er kan tijdelijk niet worden geparkeerd op het afgesloten gedeelte.

- Afsluiting
- Omleiding voetgangers
- Toegangsweegen
- Huidige werkvak (tot half april)

Neemt u de fiets of gaat u te voet?

Een deel van het voetpad wordt afgesloten. Dit is nodig vanwege het aanbrengen van duiker. Voetgangers worden omgeleid (zie). Alle woningen en de ondergrondse afvalcontainers blijven bereikbaar.

Werzaamheden Heijmans

Aan de andere kant van de Middachtenweg gaat Heijmans vanaf 1 mei verder met de aanleg van WarmtelinQ tussen de Erasmusweg en de Ulenpasstraat. Daarover ontvangt u later bericht.

Meer informatie

- Kijk voor meer informatie over het project WarmtelinQ op www.warmtelinq.nl/denhaag
- Heeft u vragen, zorgen of tips? Mail ons gerust via info@warmtelinq.nl

A.Hak Omgevingsapp

Wilt u op de hoogte blijven van de voortgang? Download dan de gratis A.Hak Omgevingsapp via de Apple Store of Google Play Store en kies het project 'WarmtelinQ Rijswijk-Den Haag'. U ontvangt dan regelmatig updates over de werkzaamheden, verkeersmaatregelen en eventuele hinder. U kunt de QR-code ondernaar deze brief scannen om de app direct te installeren.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen en/of opmerkingen? Neem dan contact op met Lénart-Jan van der Ham (omgevingsmanager A.Hak). U kunt ook een e-mail sturen naar ldham@ahak.nl of bellen naar: 06-18590127.

Met vriendelijke groet,

Lénart-Jan van der Ham
Omgevingsmanager A.Hak

www.warmtelinq.nl/denhaag

info@warmtelinq.nl

WarmtelinQ

heijmans

Aan de bewoners / gebruikers van dit adres

WarmtelinQ
p/a Gardens Business Centre
Anna van Buereplein 41 (2e etage)
2595 DA DEN HAAG
www.warmtelinq.nl/denhaag
info@warmtelinq.nl

Leest u deze brief liever in een andere taal? Gebruik de app Google Translate en richt de camera op de tekst.

Datum
28 april 2025

Onderwerp
Boringen Loosduinsekade

Beste bewoner,

Namens WarmtelinQ werkt Heijmans bij u in de buurt. Wij leggen via een ondergrondse boring twee leidingen onder de trambaan en rijbaan van de Loosduinseweg/Loosduinsekade. De bouwkuipen aan de Uitenhagestraat en op de Loosduinseweg zijn al duidelijk zichtbaar. In deze brief vertellen wij meer over de boringen waar we begin mei mee starten.

Wat gaan we doen?

Om de warmteleiding aan te leggen boren we onder de Loosduinsekade door. We maken twee boorgaten. De lengte van één boring is ongeveer 95 meter. De boring gaat op 8 meter diep onder de Loosduinsekade door. We boren vanuit de bouwkuip aan de Uitenhagestraat naar de bouwkuip op de Loosduinseweg.

In het boorgat brengen we buizen aan die we met een kraan in de bouwkuip hijsen. In die buizen komt de warmteleiding te liggen. Op het werkterrein aan de Loosduinseweg zal vanaf medio mei al een deel van de bouwkuip verwijderd worden.

Benieuwd hoe een boring precies werkt? Scan de QR-code en bekijk de animatie.

Wanneer werken we?

Vanaf 1 mei bereiden we het boren voor. De transporten voor aanvoer van materieel, zoals pompen, de boorinstallatie, containers en buizen gaan via de Uitenhagestraat.

De eerste boring voeren we uit in de tweede week van mei. De tweede boring eind juni. Per boring hebben we 2 tot 3 weken nodig. Tijdens de boringen zijn er vooral werkzaamheden rondom de bouwkuip in de Uitenhagestraat.

Het intrekken van de warmteleidingen in de buizen zal vanaf half juli tot eind augustus plaatsvinden. De leidingen trekken we met een lier in de buizen, op het werkterrein aan de Loosduinseweg.

WarmtelinQ Den Haag

We leggen een warmwaterleiding aan onder de grond: WarmtelinQ. Via deze leiding verspreiden we de vrijgekomen warmte uit de industrie in de Rotterdamse haven (restwarmte). Met die warmte verwarmen we straks 120.000 woningen en bedrijven in de provincie Zuid-Holland. Zo komt er minder CO₂ in de lucht. Dat is beter voor het klimaat.

In Den Haag loopt de warmwaterleiding van de Guntersteilweg tot aan de Uniper-centrale (het De Constant Rebecqueplein). Op sommige plaatsen boren we de leiding in de straat door. Aannemer Heijmans voert het werk uit voor WarmtelinQ.

We werken niet overal tegelijk. Zodra we in de buurt werken, informeren we bewoners. Half 2025 is het werk helemaal klaar.

Bouwen geeft helaas overlast. We proberen dat zoveel mogelijk te voorkomen. Toch merkt u iets van ons werk. Bijvoorbeeld geluid, trillingen, stof of omleidingen voor de auto, fiets, tram of bus. Ook zijn er soms minder parkeerplaatsen.

- Om de hinder zo klein mogelijk te houden, zorgt aannemer Heijmans voor:**
- Bouwmethoden en machines die minder geluid en trillingen veroorzaken;
 - Boringen onder belangrijke verkeersknopenpunten door, zodat deze niet of maar kort afgesloten hoeven te worden;
 - Bus en trams die een andere route rijden, zodat zij door kan gaan;
 - Waterwagens die de ondergrond nathouden in droge periodes. Daarmee verminderen we stof;
 - Verlichtwagens met een stille achteruitrijpijp;
 - Tijdelijke oversteekplaatsen.

Een paar dingen zijn tijdelijk anders (of juist niet). Wat blijft hetzelfde:

- Alle woningen, winkels en bedrijven blijven te voet bereikbaar. Ook brandweer, politie en ambulance kunnen altijd overal komen;
- De stoep blijft open voor voetgangers.

Wat is tijdelijk anders:

- Ondergrondse containers zijn soms afgesloten. Afval brengt u tijdelijk naar een container verderop;
- U kunt niet altijd overal parkeren. We zorgen tijdens het hele project voor tijdelijke extra parkeerplaatsen. Bijvoorbeeld op het Velleuweplein, de Delagistraat, de Morgenstilaan en de Guntersteilweg.

Aanlegmethode 1 Open ontgraving

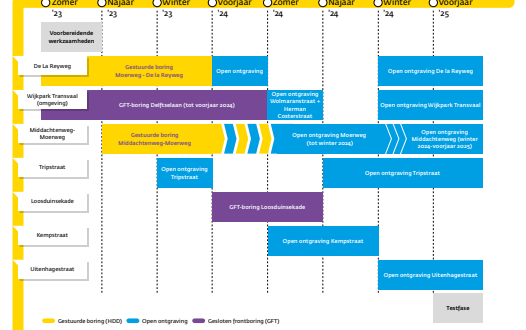

Scan QR code
Bekijk hoe we de leidingen aanleggen op onze website (video).

1. We graven een sloot. Dat doen we met een graafmachine.
2. We leggen de leiding in de sloot. We doen ongeveer 10 meter per dag.
3. We maken de sloot dicht.
4. We leggen de leiding in de sloot. We doen ongeveer 10 meter per dag.

WarmtelinQ

Planning werkzaamheden Den Haag

Aanlegmethode 3 GFT-boring - Deijtselaan en Loosduinsekade

- Ongeveer 50 buizen nodig voor de heen- en retourleiding
- Diepte bouwput: 8 meter

1. We graven een groot gat. Dat is de "bouwput" in de straat waar we werken.
2. We boren een stuk buis onder de grond.
3. We maken daar een nieuwe buis aan vast. En boren deze ook de grond in.
4. Dat doen we met zo lang dat de buis lang genoeg is. Soms wel tot 100 meter.
5. We maken het gat weer dicht.

WarmtelinQ

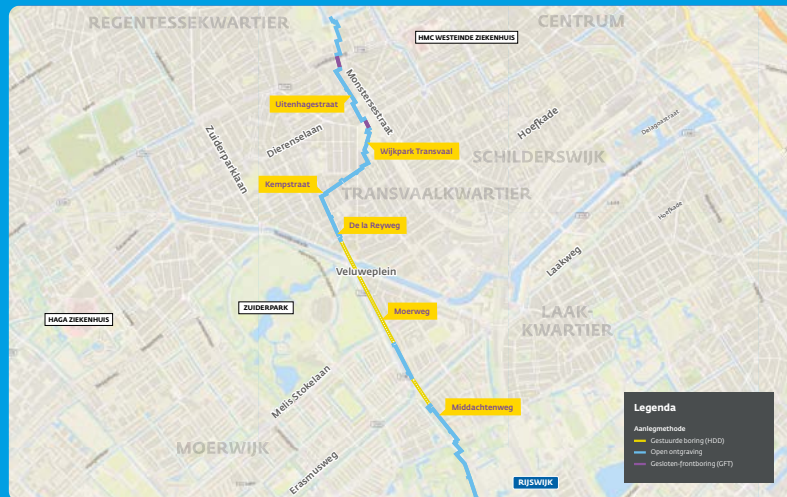
Kijk voor meer informatie op warmtelinq.nl/denhaag. Heeft u vragen, zorgen of tips? We horen graag van u! Dat kan op verschillende manieren:

- [Warmtelinq.nl/denhaag](https://warmtelinq.nl/denhaag)
- info@warmtelinq.nl
- 06-3948 9911
- 06-3948 9911
- De BouwApp

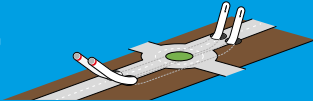
De route van de leiding in Den Haag

Witte buizen zijn voor een boring onder Laakkanaal, de rest is zwart.

- Lengte 1 buis: 12 tot 16 meter
- Totale lengte warmwaterleiding in Den Haag: bijna 4 kilometer
- Diameter: 70 centimeter buiten en 50 centimeter binnen, met rondom 10 centimeter isolatie
- Temperatuur van het water: heen 120 graden, terug 70 graden
- Diepte van de leidingen: 2 tot 25 meter
- Breedte ondergrond: 2,5 tot 4 meter (2 leidingen naast elkaar)
- 180.000.000 kg CO₂-besparing. Dat is evenveel CO₂ als 740 voetbalvelden vol zonnepanelen of 100 grote windmolens opleveren

Aanlegmethode 2 Gestuurde boring De La Reyweg en Moerweg

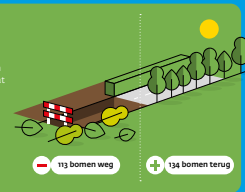

1. We graven de leidingen klaar op straat.
2. We boren de leidingen onder de grond door. Die graven het gat voor de leiding (boring). Dat doen we met een boring.
3. We maken de leiding in de sloot. We doen ongeveer 10 meter per dag.
4. We maken de leiding in de sloot. We doen ongeveer 10 meter per dag.
5. We maken de leiding in de sloot. We doen ongeveer 10 meter per dag.

We halen bomen en struiken weg. Deze komen terug.

Het is belangrijk dat we al het groen in de omgeving staan. We hebben ruimte nodig voor ons werk. Boven én onder de grond. Daarom halen we bomen en struiken weg. We kijken heel zorgvuldig naar wat echt weg moet. En wat kan blijven staan.

Als het werk klaar is, planten we nieuwe bomen en struiken terug. Soms komt groen op een andere plaats terug. Want bomen kunnen niet bovenop de leiding geplant worden. Bekijk wel naar de plannen voor de herplant van bomen en struiken? Kijk dan op warmtelinq.nl/groen.

Den Haag

Nieuw asfalt deel Vaillantlaan en Vaillantplein

Start werkzaamheden maandag 14 april 2025

Wat Vervangen asfalt, verkeersregelinstanties en gasleidingen
Waar Delen van de Vaillantlaan, Buitenor, Ruijsdaelstraat en het Vaillantplein
Wanneer Maandag 14 april t/m vrijdag 23 mei 2025

Het asfalt van de Vaillantlaan is oud en moet vervangen worden. Het gaat om het gedeelte tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein. Ook worden er 2 installaties voor de verkeerslichten vervangen. Een aantal leidingen rondom het Vaillantplein ter hoogte van de Ruijsdaelstraat wordt vernieuwd. De werkzaamheden zijn in de periode van 14 april tot en met 23 mei 2025. Tussen maandag 5 mei en vrijdag 23 mei 2025 wordt de Vaillantlaan tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein, volledig afgesloten. Woningen en bedrijven blijven te voet bereikbaar. Tijdelijke omleidingen worden aangegeven met omleidingsborden.

Openbaar vervoer

Bus
Buslijn 25 (HTM) en 51 en 456 (EBS) rijden tijdens de werkzaamheden via een alternatieve route door de Hobbemastraat en het Om en Bij naar de Prinsegracht. De halten Brouwersgracht (op de Prinsegracht) en Hobbemastraat (op de Vaillantlaan) komen in deze periode te vervallen. Er is een vervangende halte Vaillantlaan (halte tram 6 op het Paletplein) en een vervangende halte Brouwersgracht (halte tram 6 op de Brouwersgracht).

Kijk voor meer informatie en actuele vertrektijden op htm.nl.

De halte Hobbemastraat (EBS 51 en 456) op de Vaillantlaan komt te vervallen. Deze bussen krijgen een tijdelijke halte vlakbij de tramhalte Hobbemastraat. Kijk voor meer informatie en actuele vertrektijden op ebs.ovnl.

Parkeren tijdens de werkzaamheden

Tijdens de werkzaamheden worden alle parkeerplaatsen binnen het gehele werkgebied opgeheven. Met borden wordt aangegeven waar u wel en niet mag parkeren. U kunt een andere parkeerplek zoeken in het zelfde vergunningengebied. Heeft u een speciale parkeerplaats? Dan wordt er in overleg met u een tijdelijke vaste plek gemaakt tijdens de werkzaamheden.

Hulpdiensten

De ambulance, brandweer en politie (hulpdiensten) moeten ook tijdens de werkzaamheden de bewoners in de buurt goed kunnen bereiken. Parkeer daarom uw auto alleen in de parkeerplaatsen, zodat de hulpdiensten er in geval van nood goed door kunnen.

Huisvuil

De 3 ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's) aan de Vaillantlaan ter hoogte van huisnummer 106 worden tijdelijk afgesloten tijdens de werkzaamheden. In deze periode kunt u gebruik maken van een van de andere ORAC's bij u in de buurt, bijvoorbeeld die in de Gerard Doustraat ter hoogte van nummers 24 en 141. Hier kunt u ook grofvuil en oud papier brengen.

Steeds meer mensen willen wonen, werken en ontspannen in onze mooie stad aan zee. Om mee te groeien met de tijd moet de stad zich blijven vernieuwen. En net als elke andere stad heeft Den Haag ook onderhoud nodig. Daarom blijft de gemeente flink investeren in openbaar vervoer, fietsvoorzieningen, veilige wegen, bruggen en tunnels. Op die manier kan Den Haag groeien als mooie en leefbare stad waar iedereen prettig kan wonen, werken, leren en ondernemen. We vragen uw begrip en uw geduld voor de overlast die alle werkzaamheden met zich meebrengen. Kijk voor meer informatie op denhaag.nl/bereikbaarheid.

Would you like to read this letter in another language? Go to bereikbaarheid.denhaag.nl or scan the code and select 'translate'.

Waarom asfalt vervangen?

Als asfalt oud is, kunnen er scheuren of gaten in komen. Dat is niet veilig. Verkeer kan daardoor slippen of uit koers raken. De gemeente zorgt dat de gasafleedende wegen in de stad veilig blijven. Een inspecteur bekijkt hoe het asfalt erbij ligt en de gemeente maakt dan een planning om het asfalt te repareren of te vervangen waar dat nodig is.

Op de website bereikbaarheid.denhaag.nl staat meer informatie. Kunt u daar de informatie niet vinden die u zoekt? Neem dan contact op met Michael Iahvi van het Ingenieursbureau Den Haag. Geef aan dat het gaat om werkzaamheden aan de Vaillantlaan.
gow@denhaag.nl
14070 maandag tot en met vrijdag
tussen 8.30 en 17.00 uur

Wat gaan we doen?

De gemeente vernieuwt het asfalt van de Vaillantlaan, tussen de Lijnbaan en het Paletplein, ook het Vaillantplein. Dat is nodig omdat het asfalt oud en versleten is. Tijdens deze werkzaamheden wordt het Vaillantplein en een gedeelte van de Vaillantlaan afgesloten voor verkeer. Tegelijkertijd vernieuwt Stedin de kabels en leidingen bij de Ruijsdaelstraat. Dan hoeft de straat maar 1 keer open.

Ook de installaties van de verkeerslichten op de Vaillantlaan zijn aan vervanging toe. Het gaat om de installaties bij de Van Ostadestraat en de Verspronckstraat. Deze zijn oud. De gemeente vervangt de installaties om uitval en storingen te voorkomen.

Wat wordt er afgesloten?

De werkzaamheden starten op maandag 14 april en duren tot en met vrijdag 23 mei 2025. **Tijdens de werkzaamheden wordt de Vaillantlaan, tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein, van maandag 5 mei t/m vrijdag 23 mei volledig afgesloten.** Woningen en bedrijven blijven te voet bereikbaar. Tijdelijke omleidingen worden aangegeven met omleidingsborden.

De werkzaamheden worden door de gemeente in 3 fases (delen) uitgeoefend. Zie planning.

Planning

Fase	Wat	Waar	Wanneer	Mogelijke hinder
1	Vervanging verkeersregelinstantie	Vaillantlaan ter hoogte van de Van Ostadestraat	Maandag 14 april t/m vrijdag 23 mei	Eén rijstrook op de Vaillantlaan is afgesloten. Vanaf de Vaillantlaan zijn sommige afslagen niet mogelijk, volg de omleidingsborden.
2	Vervanging asfalt	Vaillantlaan, tussen de Lijnbaan en het Paletplein, inclusief het Vaillantplein en een deel van de Ruijsdaelstraat	Maandag 5 mei t/m vrijdag 23 mei	Vaillantlaan tussen de Lijnbaan en het Paletplein volledig afgesloten.
3	Vervanging verkeersregelinstantie	Vaillantlaan ter hoogte van de Verspronckstraat	Maandag 12 mei t/m vrijdag 23 mei	Eén rijstrook op de Vaillantlaan is afgesloten.

* Tijdens fase 2 wordt er meteen gewerkt aan de kabels en leidingen bij de Ruijsdaelstraat van maandag 5 t/m vrijdag 9 mei.

Werktijden

De werktijden zijn over het algemeen van maandag t/m vrijdag van 7.00 tot 16.00 uur. Het kan voorkomen dat er af en toe in de avond gewerkt wordt.

Geluidsoverlast

Het weghalen en plaatsen van nieuw asfalt zorgt voor geluidsoverlast. De aannemer doet zijn best om dit te beperken. Wij vragen uw begrip hiervoor.

Verkeershinder tijdens de werkzaamheden

Wanneer de werkzaamheden aan het asfalt plaatsvinden (fase 2) is het Vaillantplein afgesloten voor het gemotoriseerde verkeer. Fietsers en voetgangers worden om het werkvak geleid.

Omleiding gemotoriseerd verkeer (auto's, motoren)

Omleidingen bestemmingsverkeer:

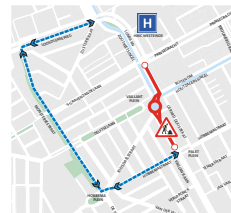
- Omleiding richting Lijnbaan vanaf het Paletplein: Hobbemastraat - Hobbemaaplein - de Heemstraat - Monsterestraat - Loosduinsekade
- Omleiding richting Vaillantlaan vanaf de Prinsegracht: Brouwersgracht - Om en Bij - Hobbemastraat

Omleidingen doorgaand verkeer:

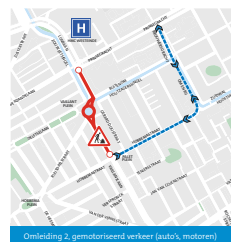
- Omleiding richting Vaillantlaan vanaf de Noord West Buitensingel: Loosduinseweg - Zuiderparklaan - Soestdijkplein - Soestdijkseade - Troelstrakade - Hildebrandplein - Netherkade - Calandstraat
- Omleiding richting Lijnbaan vanaf de Hobbemastraat: Vaillantlaan - Calandstraat - Netherkade - Hildebrandplein - Troelstrakade - Soestdijkseade - Soestdijkplein - Zuiderparklaan - Loosduinsekade

De aannemer plaatst gele omleidingsborden.

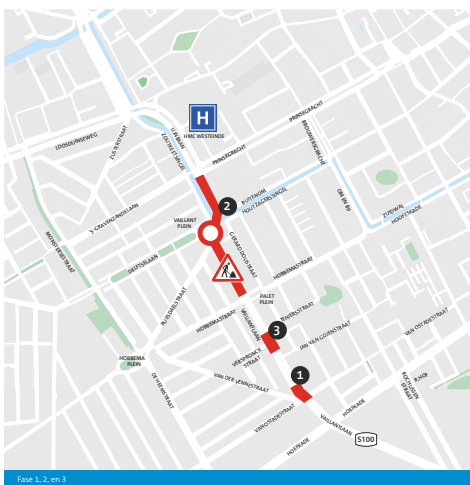
De omleidingskaarten kunt u ook bekijken op onze website: bereikbaarheid.denhaag.nl/vaillantlaan.

Omleiding 1, gemotoriseerd verkeer (auto's, motoren)

Omleiding 2, gemotoriseerd verkeer (auto's, motoren)

Fase 1, 2, en 3

Groot onderhoud van HTM

Tussen 1 juli en 3 augustus 2023 zijn er werkzaamheden bij u in de buurt.

htm.nl/werkzaamheden

HTM | kom verder!

Groot onderhoud van HTM

Tussen 1 juli en 3 augustus 2023 zijn er werkzaamheden bij u in de buurt.

HTM laat binnenkort werkzaamheden uitvoeren om het spoor op het traject Prinsegracht-Lijnbaan tussen de Brouwersgracht en het Westeinde te Den Haag te vervangen.

Wanneer werken we?

De werkzaamheden vinden plaats tussen 1 juli en 3 augustus 2023, tussen de Brouwersgracht en het Westeinde in Den Haag. Voornamelijk overdag en als het niet anders kan 's nachts, waarbij we de veiligheid van de medewerkers en weggebruikers garanderen. Volg de actuele planning op www.htm.nl/werkzaamheden.

Wat gaan we doen?

Onder meer doorslijpen en verwijderen oude rails, inbouwen nieuwe rails, storten onder- en bovenlaag beton, lassen rails en asfalteren. Er kan sprake zijn van geluids- en/of lichtoverlast. Wij doen ons uiterste best dit te beperken, maar we kunnen dit niet altijd voorkomen. Graag uw begrip hiervoor.

Bereikbaarheid

De locaties en straten rondom het werkgebied zijn minder bereikbaar. Wel kunt u altijd uw woning bereiken. De verkeersomleidingen vindt u op de achterkant van deze folder. Deze worden ook ter plaatse aangegeven met verkeersborden. De huisvuil-inzamelingpunten blijven beschikbaar. Parkeren kan alleen op de locaties waar geen tijdelijke parkeerverboden staan.

Gevolgen openbaar vervoer

Door de werkzaamheden rijden tram 2, 3 en 4 niet over de Lijnbaan. Tram 2 en 4 worden omgeleid en de route van tram 3 wordt gesplitst. Op het Haagse deel tussen Loosduinen en halte Grote Kerk/Centrum rijdt bus 33, vanaf halte Gravenstraat rijdt tram 3 naar eindpunt Zoetermeer Centrum. Tussen halte Gravenstraat (van tram 3) en het HMC Westeinde rijdt een 8-persoons pendelbusje voor minder mobiele reizigers. Gelijktijdig zijn er werkzaamheden op de Laan van Meerdervoort tussen de Waldeck Pymontkade en De Savornin Lohmanplein. Voor alle informatie over de gevolgen voor het openbaar vervoer kijkt u op www.htm.nl of in de HTM reisapp.

Informatie en inloopavond

Heeft u nog vragen? Ga naar www.htm.nl/klantenservice of bel 0900-4864636. Wij zijn te bereiken op werkdagen tussen 8.00 en 20.00 uur en in het weekend tussen 9.00 en 17.00 uur. Buiten deze tijden kunt u direct contact opnemen met onze aannemer op 06-11085650.

Ook op www.bereikbarestad.denhaag.nl vindt u alle informatie over werkzaamheden in de stad. Alle informatie over de gevolgen voor het openbaar vervoer vindt u op www.htm.nl en in de HTM reisapp.

Bezoek ook onze inloopavond op woensdag 21 juni van 19.00 tot 21.00 uur in het Koorenhuis, Prinsegracht 27 te Den Haag. Hier krijgt u meer informatie over het project en kunt u al uw vragen stellen.

De werkzaamheden in kaart

htm.nl/werkzaamheden

HTM | kom verder!

HTM werkt aan de tramsporen

Tussen 30 juni en 15 augustus zijn er werkzaamheden bij u in de buurt.

htm.nl/werkzaamheden

HTM | kom verder!

Groot onderhoud van HTM

Tussen 16 oktober en 12 november 2023 zijn er werkzaamheden bij u in de buurt.

htm.nl/werkzaamheden

HTM | kom verder!

Werkzaamheden in Laak Centraal

Van juli 2024 tot en met 2026

Wat vernieuwen sporen, asfalteren en vervangen van het riool
Waar Laak Centraal
Wanneer juli 2024 tot en met 2026

De gemeente Den Haag werkt de komende jaren in Laak Centraal. Zo legt de gemeente nieuw asfalt op het hele Lorentzplein. Tegelijk vervangt HTM rondom het Lorentzplein de tramsporen, omdat deze versleten zijn. Diverse straten krijgen een nieuw riool. En straten worden veiliger gemaakt. De Van Musschenbroekstraat en het Lorentzplein krijgen een nieuwe inrichting.

Inloophijerkomst
Eind mei organiseren de gemeente en HTM een bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst geven medewerkers informatie over de werkzaamheden. Daarnaast wordt u bijgepraat over het voorliggend ontwerp voor de herinrichting van de Van Musschenbroekstraat en een deel van het Lorentzplein. U krijgt hier voor een uitnodiging.

HTM | kom verder!

Wat gaat er gebeuren?

Lorentzplein, start maandag 8 juli 2024
De gemeente en HTM doen werkzaamheden aan het Lorentzplein. Het werk voert in delen uit. Zo hoeft het plein niet helemaal dicht. De werkzaamheden aan de tramsporen vinden plaats van donderdag 11 juli tot en met vrijdag 23 augustus 2024. Het gaat hierbij om de sporen van tramlijnen 1, 16 en 17 op het Lorentzplein tussen de Jan van der Heijdenstraat-Miquelstraat en de Oudemansstraat.

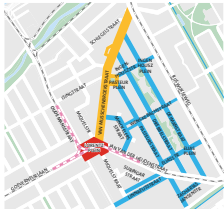
De gemeente legt daarna nieuw asfalt op het plein met. Dit werk duurt tot en met vrijdag 20 september. Alleen in de laatste week, van 16 tot en met 20 september, sluit de gemeente het hele plein af om de rijbanen te asfalteren. Het werk vindt zowel overdag, als in de avond en nacht plaats.

Trams en vervoer
Van zaterdag 13 juli tot en met donderdag 1 augustus rijden tram 1, 16 en 17 een aangepaste route. De trams kunnen door de werkzaamheden niet over het Lorentzplein rijden. Daar waar mogelijk worden vervangende bussen ingezet. Een laatste rijdt tussen station Rijkswijk en crematorium en begraafplaats Eikelenburg tijdens de openingsuren van de begraafplaats. Meer informatie over de routes van de trams en bussen staat vanaf begin juni op www.htm.nl. Vanaf vrijdag 2 augustus rijden de trams weer de normale route.

Nieuw riool Noordpolderbuurt
Na de zomervakantie start de gemeente met het vervangen van het riool in de Noordpolderbuurt. Het gaat om de straten: Oudemansstraat, Diebolstraat, Glasplein, Glasstraat, Ingenhuysstraat, Ingenhuysstraat, Wenckebachstraat (deel) en Zacharias Jansenstraat. De werkzaamheden vinden niet in één keer plaats, maar steeds in een deel van een straat. Zo blijft de buurt tijdens het werk voor een groot gedeelte bereikbaar.

Verkeersveilig en groener
Om het riool te vervangen breekt men de straat volledig open. Dit is gelijk een mooie kans om de straten verkeersveilig en groener te maken. De gemeente is op dit moment bezig om de ideeën uit te werken. In de uitnodiging voor de bijeenkomst leest u hier meer informatie over.

Van Musschenbroekstraat en Lorentzplein veiliger, groener en leefbaarder
De gemeente werkt samen met bewoners en ondernemers aan een nieuw ontwerp om de Van Musschenbroekstraat en het Lorentzplein veiliger, groener en mooier te maken. In dit ontwerp staan een aantal verbeterpunten.

LEGENDA
HTM vervangt sporen Lorentzplein
Nieuw riool Noordpolderbuurt
Herinrichting Van Musschenbroekstraat en deel Lorentzplein

Deze gaan over een nieuwe en veilige inrichting van de straat met meer groen en plekken om te zitten. Maar ook over maatregelen om hitte door veel stenen op te lossen. Daarnaast krijgen de Van Musschenbroekstraat en het Lorentzplein een nieuw riool. De herinrichting start rond maart 2026.

De weg in de Van Musschenbroekstraat wordt smaller. Zo komt er meer ruimte voor groen, fietsers en voetgangers. Aan beide kanten van de weg komen parkeerplaatsen. Er komen bredere fietspaden met rood asfalt. Tussen het fietspad en de parkeerplaatsen komen struiken en bomen. Ook worden hier fietsberugsels geplaatst. En de fietsoversteek bij de Rijkswijkseweg wordt verbeterd.

Op het Lorentzplein komt extra groen op de koppen van de woonblokken. In deze groene velden komen onder andere fietsberugsels en bankjes. Door de parkeerplaatsen in de lengte te maken in plaats van schuin, komt er ruimte voor extra groen in het winkelgebied.

Het Pasteurplein wordt groter met ruimte voor meer groen. U kunt dan alleen nog tussen de Pasteurstraat en de Ingenhuysstraat doorlopen.

Informatie over het project
Heeft u vragen over de projecten? Stuur dan een e-mail naar laakcentraal-rijden@denhaag.nl

Zo maken we Laak Centraal de komende jaren beter bereikbaar en groener

Colofon

GEPUBLICEERD: juni 2025

Het Haags Handboek Communicatie bereikbaarheid, voor externe partijen, bij wegwerkzaamheden en bouwactiviteiten op het Netwerk Bereikbaarheidsregie is een uitgave van de gemeente Den Haag.

REDACTIE: bereikbaarheid@denhaag.nl

FOTOGRAFIE: Jurriaan Brobbel, WarmtelinQ - Vincent Basler, Stedin - Ramona Lauw & Sicco van Grieken, Dunea - Fred Hess

